

01.11 czwartek	Modlitwy za dusze zmarłych (przy grobach). Święta Liturgia. Wspomnienie zmarłych. Panichida przy grobie pomordowanych mieszkańców Woli i procesja główną aleją cmentarza. Wieczernia. Akatyst za dusze zmarłych.	od godz. 9⁰⁰ godz. 10 ⁰⁰ godz. 13⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
03.11 sobota	Sobota św. Dymitra. Święta Liturgia. Wspomnienie zmarłych. Wsienoszcznoje bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
04.11 niedziela	Niedziela XXIII po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia.	godz. 8³⁰ godz. 10⁰⁰
05.11 poniedziałek	Św. Ap. Jakuba, brata Pańskiego. Święta Liturgia.	godz. 9⁰⁰
07.11 środa	Święta Liturgia. Spotkanie Seniorów parafii. Akatyst ku czci Najświętszej Bogurodzicy.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
08.11 czwartek	Św. wlk. męcz. Dymitra z Tesalonik. Święta Liturgia.	godz. 9 ⁰⁰
10.11 sobota	Święta Liturgia. Wspomnienie zmarłych. Wsienoszcznoje bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
11.11 niedziela	Niedziela XXIV po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia.	godz. 8³⁰ godz. 10⁰⁰
14.11 środa	Święta Liturgia. Wspomnienie zmarłych. Akatyst za dusze zmarłych.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
17.11 sobota	Święta Liturgia. Wspomnienie zmarłych. Wsienoszcznoje bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
18.11 niedziela	Niedziela XXV po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia.	godz. 8³⁰ godz. 10⁰⁰
21.11 środa	Sobór Arcystratega Michała i Wszystkich św. Mocy Niebios. Święta Liturgia. Akatyst ku czci Najświętszej Bogurodzicy.	godz. 9⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
22.11 czwartek	Święta Liturgia. Spotkanie Seniorów parafii.	godz. 9 ⁰⁰
24.11 sobota	Święta Liturgia. Wspomnienie zmarłych. Wsienoszcznoje bdienije.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
25.11 niedziela	Niedziela XXVI po Pięćdziesiątnicy. Święta Liturgia.	godz. 8³⁰ godz. 10⁰⁰
26.11 poniedziałek	Św. Jana Chryzostoma. Święta Liturgia.	godz. 9⁰⁰
27.11 wtorek	Św. Apostoła Filipa. Święta Liturgia.	godz. 9⁰⁰
28.11 środa	Święta Liturgia. Wspomnienie zmarłych. Początek postu przed świętem Narodzenia Chrystusa. Akatyst za dusze zmarłych.	godz. 9 ⁰⁰ godz. 17 ⁰⁰
29.11 czwartek	Św. Apostoła i Ewangelisty Mateusza. Święta Liturgia.	godz. 9⁰⁰

Sobór Arcystratega Michała i Wszystkich św. Mocy Niebios

ikona Zastępy Aniołów służą Bogu

Troparion, ton 4:

Arcystratedzy niebiańskich zastępów, prosimy was zawsze, my niegodni, abyście waszymi modlitwami otoczyli nas, opieką skrzydeł waszej niematerialnej chwały, zachowując nas gorliwie przypadających i wołających: wybawcie nas z nieszczęść jako wodzowie wyższych mocy.

Kontakion, ton 2:

Arcystratedzy Boży, słudzy chwały Bożej, przywódcy aniołów i opiekunowie ludzi, proście dla nas o rzeczy pożyteczne i o wielkie miłosierdzie, jako wielcy wodzowie bezcielesnych mocy.

Po Psalmie 50 stichera, ton 6:

Aniołowie Twój, Chryste, przed Tronem Majestatu w bojaźni stoją i Twoją Świątłością zawsze oświeceni, na wysokościach śpiewacy Twój i Wielkiej Rady słudzy, przez Ciebie posyłani dają oświecenie duszom naszym.

W pozostałe dni tygodnia Święta Liturgia jest sprawowana o godz. 9⁰⁰.

Angelologia prawosławna

Angelologia prawosławia jest zasadniczo angelologią biblijną i patrystyczną. Starosłowiańskie tłumaczenia albo zachowują zapożyczenie „anioł”, albo też tłumaczą na „wysłannik” – mamy więc z jednej strony Anioła jako nazwa samego Jahwe (Rdz 16, 7-13; 48,16), Anioła Przymierza na określenie Mesjasza (Ml 3,1)1, nazwanie aniołem Mojżesza (Lb 20,16) oraz aniołów Kościołów (Ap 1,20; 2,1.8.12.18; 3,1.7.14), ale z drugiej strony mamy wysłanników, wysłańców, posłańców, posłów czy zwiastunów na oznaczenie proroków (Ag 3,13, Iz 33,7), kapłanów (Ml 2,7), Jana Chrzciciela (Mt 11,10) lub jego uczniów (Łk 7,24), apostołów (Łk 9,52) czy aniołów kłęski (Ps 78/77,49) i in. Ale podstawowe znaczenie tego słowa to, oczywiście, byty duchowe, nie posiadające ciała, różne od bytów materialnych. Są to rozumne i niematerialne duchy służebne. Ich istnienie jest osobowe i oczywiste. Szczególnie dobitnie podkreśla ich status Pan Jezus, gdy poucza saduceuszy (Mt 22,30), kwestionujących rzeczywiste istnienie aniołów (Dz 23,8). Toteż nazwanie Boga Ojca Stworzycielem wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych jednoznacznie przywołuje także akt stworzenia aniołów, których Księga Nehemiasza (9,6, por. Łk 2,13) nazywa wojskiem niebios, a Księga Hioba (1,6; 38,7) synami Bożymi. Co do czasu pojawienia się aniołów egzegeci uważają, że ponieważ cały świat duchowy wyprzedził swym istnieniem świat materialny, to zostali oni powołani do istnienia aktem stworzenia nieba, a więc ich zaistnienie rozpoczyna dzieje bytów poza-boskich. Dobitnie podkreślił to św. Grzegorz z Nazjanzu, mówiąc, że boska Dobroć najpierw wymyśliła moce anielskie i niebieskie, a ta myśl stała się czynem, spełnionym przez Słowo i wykończonym przez Ducha. Rozważając naturę aniołów teologowie prawosławni podkreślają ich duchowość, bezcielesność oraz fakt, że są oni doskonalsi od duszy ludzkiej, lecz jednocześnie w swej doskonałości ograniczeni – Psalmista podkreśla bowiem, że człowiek został uczyniony niewiele mniejszym od istot niebieskich (Ps 8,6), a Zbawiciel zaznaczył, że aniołowie nie wiedzą nic o Dniu Sądu (Mk 13,32). W kontekście ograniczoności aniołów przywołuje się także cytaty biblijne z listów św. Piotra (1 Ptr 1,12), św. Pawła (1 Kor 2,11; Hbr 17,9; Ef 2,10) i inne, ukazujące, że aniołowie nie mają pełnej wiedzy o Bogu, gdyż dzięki transcendencji istoty Bożej dostęp do niej jest niemożliwy także dla nich; nie wiedzą wszystkiego o sercu (wnętrzu) człowieka, nie znają przyszłości, nie rozumieją tajemnicy zbawienia i sami z siebie nie potrafią a czynić rzeczy cudownych, nie mogą być jednocześnie w różnych miejscach. Mimo ich bezcielesności człowiek postrzega je w formie, przez cielesne obrazy, które są obrazami nie posiadającymi wymiarów, ponieważ anioł nawet postrzegany, nie zajmuje miejsca i nie może zostać ogarnięty. Porozumiewają się ze sobą samą myślą, ale używają języka (języków) i słuchu, a także muzyki (śpiewu), mimo że nieustanny śpiew chwały wydobywa się z ich bezcielesnych warg i duchowych ust. Zasadniczym zadaniem Mocy Niebiańskich jest oddawanie chwały Bogu (oglądają Oblicze Boga) i pośredniczenie między Bogiem i człowiekiem (czy szerzej – światem materialnym). Patrystyka i korzystająca z niej hymnografia i homiletyka podkreślają ich uczestnictwo w światłości i energii Bożej, nazywając je za św. Grzegorzem z Nazjanzu i Pseudo-Dionizym Areopagitą światłami drugimi, które świecą bezpośrednio, przyjąwszy boskie energie i tę uzyskaną światłość przekazują bytom materialnym, zwłaszcza wiernym. Hymny cerkiewne nazywają je zwierciadłami Światła, jego

(od)blaskiem, węglami rozżarzonymi przez zorzę boskości, płomieniami roznoszącymi ogień boskości, błyskawicami itp. W ten sposób aniołowie pilnują wszystkich krańców ziemi, opiekują się pojedynczymi wiernymi, ich zgromadzeniami, narodami, państwami, są umocnieniem Kościoła i jednocześnie wzorem dla ludzi, by wyzbywali się cielesności i wznosili duchem/umysłem ku niebu. Liczba mocy anielskich jest ogromna (Dn 7,10; Ap 5,11). Patrystyka i liturgika, a także biblistyka prawosławna, opierając się głównie na listach św. Pawła do Kolosan (1,16) i Efezjan (1,20) oraz św. Piotra (1 Ptr 3,22), zgodnie przyjmują istnienie dziewięciu chórów anielskich i ich podział na trzy triady. W tekstach źródłowych istnieje spora różnorodność nazw i podziału, choć za Pseudo-Dionizym Areopagitą katechetycznie przyjęto, że pierwsza, najwyższa triada to Serafini, Cherubini i Trony, druga to Panowania, Moce i Potęgi (Władze), zaś trzecia to Zwierzchności, Archaniołowie i Aniołowie.

Aniołowie są z natury bezcielesne i nieśmiertelne, bezkształtne (amorficzne) i niematerialne, nie podlegają zepsuciu. W pierwszych wiekach wśród Ojców Kościoła istniały pewne spory co do natury tych bytów. Np. Grzegorz z Nazjanzu, Jan z Damaszku czy Bazyl Wielki wyobrażali anioły jako istoty eteryczno-ogniste. Jeszcze na Soborze Nicejskim II w 787 przypisywano im subtelne ciała. Przyjmując kształt widzialny zachowują czystość i nie zmieniają natury. Stoją stale przed tronem Bożym, opromieniane stamtąd światłością, wiecznie ją w sobie i ze sobą nosząc. Są, zgodnie z twierdzeniami Pseudo-Dionizego, światłami drugimi, zwierciadłem Światłości, jej (od)blaskiem, węglami rozżarzonymi przez zorzę boskości, nasycane światłością w bezpośrednim kontakcie, płomieniami roznoszącymi ogień boskości, błyskawicami, świetlistymi obłokami, które przejmują trójsłoneczny blask boskości. Tak ta światłość Boża, która jest skryta w niepoznawalnej naturze Boga, objawia się za pośrednictwem aniołów; są one strugami i potokami Łaski, światłami, które, zgodnie z wizją proroka Ezechiela, „nie odwracały się, gdy chodziły, ale każde przed obliczem swoim chodziło” (Ez 1, 9; *свещи сообрацающыяся*). Wiąż miłości między aniołami służy także przelewaniu blasku boskiego z jednych na drugie. Są też wzorem pokory i wszechoddania. Uzyskują podobieństwo do odwiecznego Dobra, bowiem Stwórca udziela im boskich cnót. Duch Święty, wychodząc od Ojca, buduje i umacnia anioły niezmiennymi łaskami boskości i kieruje nimi. Dzięki stałemu działaniu Ducha anioły są stateczne, niewzruszone, tj. niepodatne na pokusy i zło. Drugą obok uczestnictwa w światłości charakterystyką aniołów jest kontemplacja umysłowa i postrzeganie niematerialnym wzrokiem Pierwszego Umysłu.

Świętowanie Soboru (Synaksy) Arcystratega Michała i Wszystkich św. Mocy Niebios (8/21 listopada) zostało ustanowione na Lokalnym Soborze w Laodycei (IV w.). 35 reguła tego soboru osądza tych, którzy oddają cześć tylko aniołom, uważając się za niegodnych przyzywania pomocy Jezusa Chrystusa. Święto aniołów obchodzone jest w dziewiątym miesiącu (licząc od marca, który w starożytności był pierwszym miesiącem roku). Odpowiada to liczbie 9. chórów (zastępów) anielskich. Ósmy dzień miesiąca (wg. starego stylu) wskazuje zaś na dzień Sądu Ostatecznego, który święci Ojcowie nazywają "dniem ósmym". W sądzie uczestniczyć będą także aniołowie.

Ks. Piotr Kosiński na podst.: A. Naumow, Aniołowie w cerkiewnosłowiańskiej hymnografii, Elpis 15, 67-76, 2013(fragmenty).